

פרופ' שולמית אליצור

קורות חיים

שולמית אליצור נולדה בערב פסח תשט"ו, לאביה, העורך והסופר מאיר חובב, ולאמה, חוקרת ספרות הילדים ד"ר לאה חובב. למדה ביסודי ובתיכון בבית הספר 'חורב' בירושלים. בשנת תשל"ה החלה את לימודי התואר הראשון באוניברסיטה העברית, והמשיכה שם עד לסיום הדוקטורט (בהנחיית פרופ' עזרא פליישר ז"ל) בשנת תשמ"א. לימדה בחוג לספרות עברית באוניברסיטה העברית ארבעים שנה (תש"ם-תש"ס), והעמידה תלמידים המלמדים היום באוניברסיטאות ומכללות בארץ ובעולם.

נושא מחקרה העיקרי הוא הפיוטים, בעיקר מן הגניזה הקהירית. בצד יותר ממאה מאמרים מדעיים, היא הוציאה ספרים רבים, ביניהם יש לציין במיוחד חמישה ספרים המוקדשים למקטעים מתוך יצירתו המונומנטלית של ר' אלעזר בירבי קליר, גדול פייטני ארץ ישראל הקדומים בשלהי העת העתיקה. פסגת מחקרה הוא ספרה המקיף והחדשני 'סוד משלשי קודש', המתחקה אחרי חידותיה של הסוגה המרכזית בפיוט הקלסי, הקדושתא. עסקה גם בשירת החול העברית בספרד, והקדישה לה חיבור בן שלושה כרכים שהופיע בהוצאת האוניברסיטה הפתוחה. תחומי דעת נוספים שעסקה בהם הם הלשון העברית ותולדות התפילה והמנהגים. בתולדות התפילה כתבה כמה מאמרי יסוד, ובתולדות המנהגים יצוין במיוחד ספרה 'למה צמנו' העוקב אחר גלגוליה של רשימת צומות עתיקה.

מאז פטירתו של פרופ' עזרא פליישר (בתשס"ו) פרופ' אליצור מנהלת את המפעל לחקר השירה והפיוט בגניזה שעל יד האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. היא חברה באקדמיה ללשון העברית, בוועדת השמות הממשלתית, בוועד הפועל של 'מקיצי נרדמים' (שם שימשה כיושבת ראש במשך כמה שנים), בוועד המנהל של קרן הרב דוד משה ועמליה רוזן ובוועד המנהל של מכללת הרצוג. כמו כן שימשה עורכת של כמה כתבי עת, ובראשם 'תרביץ' ו'קבץ על יד', והיא חברה מועצת המערכת של 'מחקרי ירושלים בספרות עברית', 'לשוננו' ו'מסכת'.

על ספרה המקיף 'פיוטי רבי פינחס הכהן' זכתה שולמית אליצור בפרס בן צבי, ועל ספרה 'שירה של פרשה' (ספר המנגיש את עולם הפיוט לציבור הרחב מתוך עיון בפיוטים על פי פרשות השבוע) – בפרס הרב קוק. בסיוון תשפ"ב נבחרה לאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.